

**A Kúria
Jogegységi Panasz Tanácsának
h a t á r o z a t a**

Az ügy száma: Jpe.II.60.004/2023/7. szám

A felperes: a felperes neve
(a felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Nagyistók Bence Ügyvédi Iroda
(a felperes képviselőjének címe
ügyintéző: Dr. Nagyistók Bence ügyvéd)

Az alperes: az alperes neve
(az alperes címe)

Az alperes képviselője: Olsavszky Ügyvédi Iroda
(az alperes képviselőjének címe
ügyintéző: Dr. Olsavszky Péter ügyvéd)

A per tárgya: kölcsöntartozás megfizetése

A jogegységi panaszt benyújtó fél: az alperes

A jogegységi panasszal támadott határozat száma:
Gfv.VI.30.152/2022/6. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria az alperes jogegységi panaszát elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint jogegységi panasz eljárásban felmerült költséget.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogegységi panasz tekintetében irányadó tényállás

[1] Az alperes mint adós a felperes jogelődjével, az a felperes jogelődjének neve-vel (a továbbiakban: Bank) mint hitelezővel 2007. szeptember 23-án deviza alapú – fix törlesztőrésztű – személyi kölcsönszerződést kötött. A kölcsönszerződés alapján a Bank 14.931 CHF, azaz 2.300.000 forint összegű kölcsönt nyújtott az alperes részére. A Bank a 2013. november 25-i levelében a kölcsönszerződést az alperes fizetési kötelezettségének elmulasztására hivatkozással 2013. december 9. napjára felmondta és közölte, hogy az alperes hitelszámlájának egyenlege 10.964,55 CHF.

[2] A Bank a felmondást követően a kölcsönszerződésből eredő követelését a felperesre engedményezte.

[3] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 523. §-a alapján 3.056.515 forint tőke és annak – ügyleti és késedelmi kamatból álló –összezszerűségében is pontosan meghatározott kamatának a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a szerződéskötéskor nem kapta meg az üzletszabályzatot és más iratot, továbbá nem magyarázták el számára az üzletszabályzatnak a szerződés egyedi részében hivatkozott 3.8. és 3.9. pontjai tartalmát. Érvelése szerint a Bank alakította úgy, hogy a szerződés felmondásakor volt tartozása, mivel jogosulatlanul emelte meg kétszeresére a szerződés szerinti fix törlesztőrésztűt. Állította, hogy az üzletszabályzat 3.8. és 3.9. pontja tisztességtelen, mert nem egyértelmű, így ahhoz az 1/2016. PJE határozat értelmében nem fűződhet joghatás.

[5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresete szerint kötelezte az alperest a szerződés felmondásakor fennálló, a felperes részére engedményezett tartozás megfizetésére. Megállapította, hogy a felek között deviza alapú személyi kölcsönszerződés jött létre, amely a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 213. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nem semmis. A szerződés összes körülményeit vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a szerződéskötéskor nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat korlátozott, ezért a szerződés érvénytelenségét emiatt nem állapította meg. A felperes kimutatása alapján a tartozás összezszerűségét is megalapozottnak találta.

[6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolásában mindenekelőtt azt állapította meg, hogy az alperes a fellebbezésében hivatkozott először arra, hogy a felperes által érvényesített kamatokat vitatja, és először kifogásolta, hogy az engedményezett követelés alacsonyabb, mint a felperes keresetében megjelölt összeg. Rámutatott továbbá, hogy az alperes először a fellebbezési tárgyaláson tett olyan nyilatkozatot, hogy a 4/2021. PJE határozatra tekintettel vitatja a felmondás időpontjára vetítetten a tartozása összezszerűségét. Mindezzért a másodfokú bíróság

az alperesnek ezeket a hivatkozásait – idézve a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 235. § (1) bekezdését – figyelmen kívül hagyta.

[7] A másodfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes 2007. augusztus 16-án aláírta a kölcsönszerződéshez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozatot. Ennek részletes elemzésével arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg: a Bank a devizaszerződésben rejlő kockázatot megfelelően feltárta, ezért a kölcsönszerződés ez okból nem érvénytelen. Álláspontja szerint a perrel érintett szerződés megfelel a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltaknak és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletében foglalt követelményeknek. Kiemelte, hogy az adott kockázatfeltáró nyilatkozat kifejezett, határozott felhívást tartalmaz az árfolyamkockázatról, megfogalmazását tekintve nem homályos vagy bonyolult, a tájékoztatásból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, amint az is kitűnik belőle, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. Ezzel az indokolással jutott arra a következtetésre, hogy az adott esetben az árfolyamkockázat adósra telepítését tartalmazó szerződéses kikötés tisztességtelenségét a régi „Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra” tekintettel nem lehetett megállapítani.

[8] Az alperes a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben azt állította, hogy a másodfokú bíróság tévesen nem észlelte a perbeli szerződésnek az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiánya miatti érvénytelenségét. Szerinte ezért a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 205. § (3) bekezdését, a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdését, a régi Ptk. 200. §-át és nem felel meg a 2/2014. és 4/2021. PJE határozatban, továbbá a fogyasztókkal kötött szerződésben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvben (fogyasztói irányelv), valamint az EUB C-51/17. és C-699/17. számú határozataiban foglaltaknak. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a fellebbezésében foglalt hivatkozását, hogy a perben érvényesített követelés összege magasabb, mint az engedményezett követelés; továbbá az érvényesített kamattal és annak mértékével kapcsolatos kifogását. Fenntartotta azt az érvelését, hogy a Bank maga teremtett olyan helyzetet, hogy a hátralékára tekintettel felmondással – szerinte jogellenesen – megszüntethette a szerződést, mert a bankszámláján 2013 szeptemberétől rendelkezésre álló összegeket nem emelte le a tartozás csökkentésére.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[9] A Kúria Gfv.VI.30.152/2022/6. számú – jogegységi panasszal támadott – határozatával a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és kötelezte az alperest a felperes felülvizsgálati eljárással felmerült költségének megfizetésére.

[10] Ítélete indokolásában előre bocsátotta, hogy a felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat tárgya a jogerős ítélet [rég Pp. 270. § (2) bekezdés], ezért a felülvizsgálati

kérelemnek a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia. Hangsúlyozta, hogy a Kúria ezt a jogkörét az érdemi vizsgálatra alkalmas tartalommal megjelölt jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja. Idekapcsolódóan kifejtette, hogy a régi Pp. 272. §-a szerint a megsértett jogszabályhely megjelölését – utalással az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontjához fűzött indokolásra is – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni.

[11] Érvelése szerint további követelmény, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának. Kitért arra is, hogy az adott esetben a régi Pp. 272. § (3) bekezdésének alkalmazására nem volt mód, mivel a Kúria az állított jogszabálysértések vizsgálata során akkor térhet el a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt konkrét jogszabályhelyektől, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt.

[12] Miután az alperes a jogerős ítéletnek a régi Pp. 235. § (1) bekezdésére alapított indokolásával szemben – miszerint a félnek a másodfokú eljárásban előadott új tényállításai nem vizsgálhatók – adekvát eljárási szabálysértést nem állított, ez okból érdemben nem foglalt állást („érdemben nem vizsgálhatta”) abban a kérdésben, hogy a másodfokú bíróság ebben a körben helytállóan zárta-e ki az alperes hivatkozásainak érdemi vizsgálatát.

[13] A Kúria nem tartotta érdemben vizsgálhatónak a felülvizsgálati kérelmet abban a részében sem, amelyben az alperes arra hivatkozással támadta a jogerős ítéletet, hogy a felmondás azért is jogszerűtlen volt, mert a felperes a bankszámláján rendelkezésre álló összeget nem használta fel a tartozása csökkentésére. Rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozóan jogszabályi hivatkozást egyáltalán nem tartalmazott.

[14] A felülvizsgálati kérelem további vizsgálata során megállapította, hogy az alperes változatlanul állította a kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő kikötése tisztességtelenségét, de ehhez kapcsolódóan megsértett jogszabályhelyként csak a régi Ptk. 205. § (3) bekezdését, valamint a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdését jelölte meg. Ezek a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyek viszont – álláspontja szerint – a szövegesen előadott elvi jogkérdéssel nem állnak összhangban, e hivatkozások alapján a vonatkozó szerződéses kikötések átláthatósága érdemben nem vizsgálható. Rámutatott: az alperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből következik ugyan, hogy a pénzügyi intézmények kockázatfeltáró nyilatkozatot bocsássanak az ügyfelek rendelkezésére, e kötelezettség nem, vagy nem a jogszabályoknak megfelelő teljesítése azonban önmagában nem teszi jogszabályba ütközővé a deviza alapú kölcsönszerződést. Eseti döntéseire (Gfv.30.185/2020/10., Gfv.30.294/2018/8., Gfv.30.228/2021/2.) utalással fejtette ki, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő konkrét szerződéses kikötések tisztességes vagy tisztességtelen volta a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján ítéltető meg, erre azonban a felperes nem hivatkozott. Hozzátette, hogy a megsértett és adekvát jogszabályhely megjelölésének elmulasztását nem pótolhatta, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében az EUB egyes ítéleteiben kifejtetteket idézte.

[15] Mindazonáltal a jogerős ítélet tartalmazza azt a megjegyzést, hogy a Kúria a Bank perbelivel lényegében megegyező szerződéses feltételeit a kapcsolódó árfolyamkockázati tájékoztatással már több ügyben vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek találta.

A jogegységi panasz és az ellenérdekű fél nyilatkozata

[16] Az alperes a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) és (2) bekezdése alapján terjesztett elő jogegységi panaszt. Alapvetően azért támadta a Kúria Gfv.VI.30.152/2022/6. számú felülvizsgálati eljárásban hozott határozatát, mert álláspontja szerint a Kúria jogszabályt sértett, amikor érdemben nem bírálta el a felülvizsgálati kérelmét. Egyúttal kifejtette, hogy ebben az esetben a régi Pp. 272. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem „visszautasításának” (a régi Pp. alkalmazásában helyesen: hivatalból való elutasításának) lett volna helye.

[17] A jogegységi panaszában egyfelől változatlanul fenntartotta, hogy a perrel érintett szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelő volta miatt – tisztességtelen szerződéses rendelkezés folytán – érvénytelen. E körben arra hivatkozott, hogy a jogegységi panasszal támadott ítélet ellentétes a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozattal, valamint a Kúria Gfv.30.096/2019/5., Gfv.30.245/2019/11. és Gfv.30.262/2020/20. számú határozataival.

[18] Másfelől változatlanul fenntartotta azt az érvelését is, hogy a kölcsönszerződés felmondása jogellenes volt, mivel a felmondás időpontjában tartozása nem állt fenn, vagy ha igen, az csekély mértékű volt. E körben a Kúria támadott döntésével szemben a 4/2021. PJE határozatra, valamint a Kúria Pfv.21.459/2017/10., Gfv.30.322/2019/4., Gfv.30.212/2019/5., Pfv.21.523/2021/5. és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzé nem tett Gfv.30.024/2019/5. számú határozatára hivatkozott.

[19] Ezen túlmenően sérelmezte – a felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal ellentétesnek találta – a Kúria támadott ítélete indokolásának megállapítását, miszerint „a felülvizsgálati kérelme megsértett jogszabályhelyet egyáltalán nem tartalmazott” {Indokolás [37] bekezdés} azzal a védekezésével összefüggésben, hogy a felperes a bankszámláján rendelkezésre álló összegeket nem használta fel a tartozása csökkentésére. Idekapcsolódóan a 4/2021. PJE határozatnak a felülvizsgálati kérelmében idézett indokolására – így az abban foglalt jogszabályhelyekre – hivatkozott.

[20] A felperes mint ellenérdekű fél nyilatkozatával a jogegységi panasz elutasítását kérte. Kizártnak tartotta, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa olyan kérdésben határozzon, amelyet a Kúria a felülvizsgálat eljárásjogi keretei miatt nem vizsgálhatott.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

[21] A jogegységi panasz nem alapos.

[22] A Kúria sajátos, minden más bíróságtól különböző feladata: az egyedi ügyekben folytatott ítélező tevékenysége mellett Magyarország Alaptörvénye 25. cikkének (3) bekezdése értelmében biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét. Az egységes és következetes jogalkalmazás a jogállamiság részét képező jogbiztonság fontos garanciája. A jogegységesítés kiemelten fontos eszköze a Bszi. 41. §-ában szabályozott jogegységi panasz eljárás.

[23] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése értelmében jogegységi panasznak van helye – a pervezetésre vonatkozó végzés kivételével – a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható határozata ellen, ha a felülvizsgálati kérelemben a Kúria 2012. január 1. után hozott, a BHGY-ban közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak, és a Kúria az eltéréssel okozott jogsértést határozatában nem orvosolta.

[24] A (2) bekezdés alapján akkor is helye van jogegységi panasznak, ha a Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor.

[25] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a jogegységi panasz jogintézményével összefüggésben előjáróban hangsúlyozza, hogy az mint rendkívüli, jogerő utáni sui generis eljárás, a jogrendszer belső koherenciájának megteremtésére, a jogegység fenntartására hivatott, mihez képest a per tárgyává tett jog- és érdeksérelmek kiküszöbölésére az eljárási törvények által szabályozott rendes és rendkívüli jogorvoslatok adnak lehetőséget (Jpe.I.60.001/2021/2., Jpe.I.60.011/2021/3.).

[26] A jogegység követelménye azonban sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét üggyhöz köthető, ezért eltérő háttérű bírói döntések esetén nem értelmezhető (Jpe.II.60.036/2021/13.). Az eltérés adódhat – amint az alábbiakban kifejtettek szerint ebben az esetben is – azonos anyagi jogi háttér mellett is abból, hogy a panaszos által összevetni kért

ügyekben különbözik a jogorvoslati kérelem, így a fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem tartalma, jogi érvelése.

[27] Az adott esetben az alperes a jogegységi panaszában ugyan megjelölte a Bszi. 41/B. § (2) bekezdését is, a kérelme tartalma szerint azonban a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésén alapszik. A Bszi. 41/B. § (2) bekezdésének törvényi tényállási elemei közül ugyanis ebben az esetben – akárcsak a Jpe.I.60.036/2021. számú ügyben {13. sorszámú határozat Indokolás [42]} az utolsó fordulat („az eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor”) hiányzik, tekintve, hogy a Kúria hatályában fenntartotta az elsőfokú ítéletet helybenhagyó – az alperes álláspontja szerint a Kúria korábban közzétett döntéseitől eltérő tartalmú – jogerős ítéletet.

[28] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa az alperes jogegységi panaszát befogadta, mert a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésével összefüggésben megállapítható volt, hogy a felülvizsgálati kérelmében már hivatkozott 2012. január 1-je után meghozott, BHGY-ban közzétett kúriai határozatokra. A jogegységi panaszában ezeken túlmenően megjelölt kúriai határozatok viszont, minthogy azokra a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott, ebben az eljárásban ez okból figyelmen kívül maradnak a Bszi. 41/C. § (6) bekezdés e) pontja értelmében. Ezek, az egyébként BHGY-ban közzétett határozatok: Gfv.30.212/2019/6., Gfv.30.322/2019/4., Pfv.21.523/2021/5.

[29] Az adott jogegységi panasz központi eleme az alperesnek az az álláspontja, hogy „téves és iratellenes” a panasszal támadott ítéletben foglalt megállapítás, miszerint az árfolyamkockázat tisztességtelenségéhez kapcsolódóan a felülvizsgálati kérelme nem tartalmazott jogszabályi hivatkozást. Ebben a körben utalt arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati határozatában maga sorolta fel a hivatkozott jogszabályhelyeket; sérelmezte, hogy a Kúria a régi Pp. 272. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére mellőzte az ezirányú felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálását.

[30] Az alperesnek ez az érvelése alaptalan. A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata nem azt tartalmazza, hogy az alperes egyáltalán nem jelölt meg jogszabálysértést, hanem azt, hogy a régi Ptk. általa megjelölt 205. § (3) bekezdéséhez és a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéséhez képest a tisztességtelenség érdemi vizsgálatához szükséges adekvát jogszabályi rendelkezésre, nevezetesen a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének megsértésére nem hivatkozott {Indokolás [38] bekezdés}.

[31] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban indokát adta annak, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyek az alperes által szövegesen előadott jogi érveléssel nem állnak összhangban, e hivatkozások alapján a vonatkozó kikötések átláthatósága érdemben nem vizsgálható. Egyértelművé tette, hogy két külön jogkérdés az, hogy az adott pénzügyi intézmény teljesítette-e a régi Hpt.-nek – az alperes által hivatkozott – rendelkezéseiben előírt kötelezettségét, illetve az, hogy az árfolyamkockázatot telepítő

szerződéses kikötések tisztességesek-e. Jogi érvelésének alátámasztására megjelölte az e tárgyban hozott Gfv.30.185/2020/10. és a BHGY-ban is közzétett Gfv.30.294/2018/8. és Gfv.30.228/2021/2. számú határozatait is. A felülvizsgálati kérelem tartalmára utalással rámutatott továbbá, hogy a megsértett konkrét és adekvát jogszabályhely megjelölésének elmulasztását nem pótolhatta, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében az EUB egyes ítéleteiben kifejtetteket idézte.

[32] A régi Pp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a révén a 2012. október 1-je után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet az 1/2017. PJE határozat szerint a Pp. alkalmazásában is megfelelően irányadó PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám megadásával kell meghatározni. A régi Pp. 272. § (2) bekezdése – mutatott rá az Alkotmánybíróság is a 3307/2017. (XI. 24.) AB határozatában {Indokolás [16]} – kógens alaki, formai szabályt állít fel a jogi képviselővel eljáró felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél számára. Követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely és a jogszabálysértés szöveges körülírása egymásnak megfeleljen.

[33] A fentiekből következően nem vezethet eredményre az a felülvizsgálati kérelem, amelyből hiányzik a jogszabálysértés szöveges körülírásának megfelelő konkrét és adekvát jogszabályhely – az adott esetben régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének – megjelölése. A felülvizsgálati eljárás ugyanis szigorú eljárásjogi szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a jogerős ítélet, rendeltetése annak megállapítása, hogy a jogerős határozatot hozó bíróság helyesen értelmezte-e a felülvizsgálati kérelemben egyértelműen – a jogszabályhely pontos feltüntetésével – megjelölt jogszabályi rendelkezést, összevetve a fél által ebben a körben szövegesen is előadott jogi érveléssel.

[34] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatásnak a szerződés érvénytelenségéhez vezető tisztességtelensége megállapításához vezető utat – mutatott rá az egységes ítélkezési gyakorlatra hivatkozással a Kúria – a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére való hivatkozás nyitja meg. E jogszabályhely megjelölése nélkül a Kúria a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegéből adódóan nem foglalhatott állást a szerződés érvénytelenségéről. Következésképpen az alperesnek ebben a körben is csak azokat a hivatkozásait vizsgálhatta, amelyek esetében a felülvizsgálati kérelem tartalmi követelményei maradéktalanul teljesültek.

[35] A régi Pp. 272. § (2) bekezdésének alkalmazásában egységes és következetes a Kúria gyakorlata abban, hogy a felülvizsgálati eljárás során csak azokat a jogszabálysértéseket vizsgálja, amelyeket a fél a felülvizsgálati kérelmében megjelölt {a többi között: Pfv.20.205/2018/6. [35], Pfv.21.612/2018/8. [38], Pfv.21.360/2020/8. [29], Pfv.20.157/2022/10. [31], Mfv.10.343/2018/4. [15], Pfv.10.113/2022/6. [35], Gfv.30.421/2021/9. [33], Gfv.30.032/2022/6. [39], Gfv.30.064/2022/7. [28]}.

[36] Az alperes érvelésével szemben abban is egységes a Kúria joggyakorlata, hogy a releváns jogszabályhelyre való hivatkozás elmaradása – más megközelítésben: a nem releváns jogszabályhelyre történt hivatkozás – önmagában nem akadályozza annak, hogy a Kúria az ügyben érdemben, ítélettel döntsön {így pl.: Kfv.35.010/2018/11. [27]-[29], Pfv.20.204/2018/9. [29], Pfv.20.239/2018/7. [25], Pfv.20.352/2018/5. [26]}.

[37] Az előzőekben kifejtettekből az a további következtetés is adódik, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott a régi Pp. 272. § (3) bekezdésének megsértésére is. Az Alkotmánybíróság is egyértelművé tette a hivatkozott határozatában, hogy a régi Pp. a 272. § (2) bekezdésének formai szigorát csak a „nyilvánvaló elírások esetére” enyhíti a (3) bekezdésben.

[38] A Kúria ezzel összefüggésben eseti határozatában kimondta, hogy az állított jogszabálysértések vizsgálata során csak akkor térhet el a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt jogszabályhelyektől, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt, vagyis, ha a jogszabálysértés tényének megfelelő szöveges előadása alapján meg lehet állapítani, hogy a kérelem előterjesztője a kérelemben tévesen írtak helyett milyen jogszabályhely megsértésére kívánt valóban hivatkozni {Gfv.30.192/2019/10. [33]}. Az alperes felülvizsgálati kérelméből ilyen nyilvánvaló elírásra nem lehet következtetni. Annál is inkább, mert a felülvizsgálati kérelemben foglalt jogszabályi hivatkozások sorában az „rPtk. 200. §” jelölése csak úgy értelmezhető, hogy az alperes a szerződésnek a tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatti semmisségét állítja. Ezt a hivatkozását pedig a Kúria a felülvizsgálati eljárásban hozott határozatában érdemben elbíráltta annak kimondásával, hogy „[a]z rHpt.-ben szabályozott tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez [...] azonban sem az rPtk., sem az rHpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, ez önmagában nem teszi a deviza alapú kölcsönszerződést jogszabályba ütközővé”.

[39] Mindezeket egybevetve – minthogy a felülvizsgálati bíróság a fentiek szerint érdemben nem vizsgálhatta az alperesnek az árfolyamkockázat érvénytelenségére történt hivatkozását – az adott, a jogerős ítéletet hatályában fenntartó ítélet nem lehetett ellentétes azokkal a közzétett kúriai határozatokkal, amelyekben a Kúria érdemben vizsgálta az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem megfelelő volta miatti tisztességtelenség kérdését. A felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányosságára tekintettel az ettől eltérő döntése ellentétes lenne egyrészt azokkal a határozataival – így a jogegységi panasszal támadott ítéletben megjelölteken {Indokolás [38]} túlmenően például a Gfv.30.212/2018/15., Gfv.30.351/2018/5, Gfv.30.394/2018/8. számú határozatokkal –, amelyekben a Kúria különbséget tett a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt kötelezettség és az árfolyamkockázatot telepítő szerződéses kikötés tisztességtelenségének kérdése között. Másrészt ellentétes lenne a Kúriának azokkal a határozataival, amelyekben az árfolyamkockázat tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére történt hivatkozás alapján érdemben vizsgálta, így a legutóbbi gyakorlatából a többi között a Pfv.20.159/2022/9., Gfv.30.280/2021/7. és Pfv.20.739/2022/16. számú határozataival. Márpedig a Kúria következetesen érvényesített jogi álláspontján alapuló, az egységes joggyakorlatát tükröző határozataitól eltérő döntés összeegyeztethetetlen a jogalkalmazás egységének alkotmányos követelményével.

[40] Az alperesnek a kölcsönszerződés felmondásának alaptalanságára vonatkozó érvelését illetően a Jogegységi Panasz Tanács abból indult ki, hogy a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet szerint a másodfokú bíróság az alperes által e körben előadottakat azért nem vizsgálta, mert úgy foglalt állást, hogy azok olyan új tényállításnak minősülnek, amelyek a másodfokú eljárásban a régi Pp. 235. § (1) bekezdése alapján már nem vizsgálhatók. Az alperes viszont a felülvizsgálati kérelmében ebben a körben az eljárási szabályok – így a régi Pp. 235. § (1) bekezdésének – megsértését nem állította. A felülvizsgálati eljárásban hozott határozat indokai szerint a Kúria emiatt „nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy ezekben a kérdésekben érdemben állást foglaljon”.

[41] Az alperes a jogegységi panaszában valójában nem vitatta, hogy a régi Pp. 235. § (1) bekezdésének megsértésére nem hivatkozott, viszont megismételte azt az előadását, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon nem vette figyelembe az elsőfokú eljárásban az általa – akkor jogi képviselő nélkül – felhozott, a kereset összecszerúségét érintő tényeket. Ezzel az indokolással állította, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott határozat ellentétes a Kúria Pfv.21.459/2017/10. számú, BHGY-ban közzétett határozatával.

[42] A Jogegységi Panasz Tanács megállapította: az alperesnek ez utóbbi hivatkozása nem cáfolja a Kúria erre vonatkozóan kifejtett – a PK véleményben foglaltakkal is megindokolt – érvelését. Ebben a körben ugyanis eljárásjogi oka – jelesül: a másodfokú eljárásnak a régi Pp. 235. § (1) bekezdésében írt korlátja – volt annak, hogy az alperes ezirányú fellebbezése nem vezetett eredményre.

[43] Ehhez képest a Jogegységi Panasz Tanács ismételten utal arra, hogy a régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás tárgya: a jogerős, azaz a másodfokú ítélet. Ezért a jogerős ítéletet támadó félnek a régi Pp. 272. § (2) bekezdése alkalmazásában „a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölni” (PK vélemény 3. pont) a felülvizsgálati kérelmében. Ebből következően a Kúria felülvizsgálati tanácsa több más közzétett eseti döntésében – így pl. Mfv.10.393/2018/4. – kifejtettekkel összhangban jutott arra a következtetésre, hogy az alperes hivatkozásai tartalmi vizsgálatának csak akkor lett volna helye, ha az alperes első lépcsőben sikerrel kimutatja azok elbírálása mellőzésének a régi Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütköző voltát {Indokolás [36]}. Döntésének meghozatalakor szem előtt tartotta a PK vélemény 4-6. pontjaiban írtakat is, miszerint a jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeit kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia. Erre a perjogi helyzetre tekintettel a Kúria jogegységi panasszal támadott, a jogerős ítéletet hatályában fenntartó ítélete nem lehetett ellentétes az alperes által hivatkozott Pfv.21.459/2017/10. számú, közzétett eseti döntésben foglaltakkal. Az alperes jogegységi panaszát ebben a körben csak az alapozhatná meg, ha a Kúria olyan közzétett határozatára hivatkozott volna, amely szerint a felülvizsgálati eljárásban előállt eljárásjogi helyzetben is vizsgálni kell a felmondás jogszerűségét.

[44] Az alperes jogegységi panaszában foglalt további érvelés, miszerint a felmondás önmagában azért jogszerűtlen, mert a felperes a bankszámláján rendelkezésre álló összegeket nem használta fel a tartozása csökkentésére, már csak azért sem lehetett eredményes, mert konkrétan ehhez kapcsolódóan eltérő tartalmú közzétett kúriai döntésre nem hivatkozott.

[45] Kétségtelen, hogy a felülvizsgálati kérelemnek van egy olyan hosszabb – a 4/2021. PJE határozat indokolásából (IV.3. pont harmadik bekezdés és IV.4. pont harmadik bekezdés) szó szerint átvett – szövegrésze, amely egyebek mellett a jogegységi panasszal támadott ítéletben hiányolt régi Ptk. 525. §-át tartalmazza. Hozzá kell tenni, hogy az alperes a jogegységi panaszában maga sem állította, hogy az idézett szövegrészekben megtalálható jogszabályhelyekre kifejezetten úgy hivatkozott volna, mint amelyeket sért a jogerős ítélet. Következésképpen a Kúria éppen akkor tért volna el a korábbi közzétett határozataitól, ha az alperesnek ezeket a hivatkozásait a jogerős ítélettel megsértett jogszabályhelyként figyelembe veszi. A Kúria ugyanis a Pfv.21.483/2013/8. számú közzétett ítéletében a felülvizsgálati kérelem indokolását illetően általános érvénnyel – a jogszabályi hivatkozásra és a szöveges indokolásra egyaránt irányadó módon – kimondta, hogy „a kérelem indokainak előadását nem pótolhatja a per során előterjesztett különféle beadványokra történő hivatkozás sem”. A Kúria következetesen egy irányba mutató gyakorlata szerint valamely jogszabályhely különböző bírósági határozatok ismertetése keretében történő említése nem minősül a jogszabálysértés megjelölésének {Kfv.35.327/2018/6. [35]}, amint a keresetlevélben foglaltak megisméltése {Kúria Mfv.10.549/2018/5. [34]} és az első- és másodfokú eljárásban előterjesztett beadványokra való utalás {Kfv.35.327/2018/6. [35]} sem.

[46] Mindezekre tekintettel a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa az alperes megalapozatlan jogegységi panaszát a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése alapján elutasította.

A döntés elvi tartalma

[47] A felülvizsgálati eljárás szigorú eljárásjogi szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a jogerős ítélet, rendeltetése annak megállapítása, hogy a jogerős határozatot hozó bíróság helyesen értelmezte-e a felülvizsgálati kérelemben egyértelműen – a jogszabályhely pontos feltüntetésével – megjelölt jogszabályi rendelkezést, összevetve a fél által ebben a körben szövegesen is előadott jogi érveléssel. Ebből következően a jogegységi panasz előterjesztőjének csak azok a hivatkozásai vethetők össze az általa már a felülvizsgálati kérelemben is megjelölt közzétett kúriai határozatokkal, amelyek esetében a felülvizsgálati kérelem tartalmi követelményei maradéktalanul teljesültek. Ha pedig a jogegységi panasz előterjesztője arra hivatkozik, hogy a jogerős ítélet eljárási szabályt sért, az csak akkor vezethet eredményre, ha megjelöl olyan közzétett kúriai határozatot, amely szerint a Kúria ugyanilyen eljárási helyzetben az úgy érdemében eltérő döntést hozott.

Záró rész

[48] Az alperes jogegységi panasza nem vezetett eredményre, ezért a Bszi. 41/C. § (2) bekezdése szerint megfelelően alkalmazott, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 82. §-a alapján – figyelemmel a Bszi. 41/C. § (4) bekezdésére is – az ebben az eljárásban felmerült költsége és az általa megfizetett eljárási illeték viselése mellett köteles megfizetni a felperesnek a nyilatkozattételével felmerült ügyvédi költségét. A Jogegységi Panasz Tanács ez utóbbit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján, a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység arányában határozta meg.

[49] A jogegységi panasz tárgyaláson kívüli elbírálása a Bszi. 41/C. § (8) bekezdésén alapszik.

[50] A határozat ellen sem a Bszi, sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.
Budapest, 2023. április 17.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Orosz Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Patyi András s.k. bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályozott Dr. Stark Marianna bíró helyett, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályozott Dr. Tóth Kincső bíró helyett, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró